

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

Од Шестото продолжение на Осумдесет и првата седница на
Собранието на Република Македонија, одржана на 16 јануари
1998 година

Скопје, јануари 1998 година

**VII ПРОДОЛЖЕНИЕ ОД 81-та СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ОДРЖАНА НА 16.I. 1998 ГОД.**

ДИСКУТАНТИ:

1. ДАНЕВСКИ СЛОБОДАН – 9, 10
2. ПЕТКОВСКИ ТИТО – 1... (води седн.)
3. СТОЈАНОВА СЛАВЈАНКА – 2
4. ТАНТАРОВ ВЕЉО – 3

Дневен ред:

Точка 16-стр.1 – Предлог за дон.

на Закон за јавни набавки

Точка 17-стр.3 – Предл.за донес.на

Закон за враќање на имотите на

Макед.правосл.црква

(законот е повлечен)

-КРАЈ-

СТЕНОГРАФСКИ БЕЛЕШКИ

**од Шестото продолжение на Осумдесет и првата седница на
Собранието на Република Македонија, одржана на 16 ноември 1998
година**

Седницата се одржа во Собранието на Република Македонија, сала 1 со почеток во 13,40 часот.

Седницата ја отвори и со неа раководеше Тито Петковски, претседател на Собранието на Република Македонија.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Продолжуваме со работа по Осумдесет и првата седница на Собранието на Република Македонија.

Пратениците Димитрија Поповски, Владимир Станковски и Иван Бојков, ме известил дека од оправдани причини не се во можност да присуствуваат на седницата.

Констатирам дека на седницата присуствува мнозинството пратеници на Собранието и дека Собранието може полноважно да одлучува.

Дозволете ми во Ваше и мое име да му го честитам роденденот на пратеникот Александар Гештаковски и да му посакам добро здравје и многу успех во работата.

Ние вчера застанавме на 16-та точка - Предлог за донесување на закон за јавни набавки.

Јас вчера го заклучив претресот за донесување на Законот за јавни набавки, а сега Ви предлагам да го усвоиме следниот заклучок,

1. Собранието на Република Македонија го усвојува предлогот за донесување на закон за јавните набавки.

I/2 .-

Кој е за предложениот заклучок молам да крене рака? (71)

Дали има некој против? (2)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека е усвоен предложениот заклучок.

Бидејќи госпоѓата Николина Трајановска, вчера предложи Владата на Република Македонија да изготви и на Собранието да му достави Нацрт на овој закон, на гласање прво го ставам следниот заклучок:

Владата на Република Македонија ќе изготви и на Собранието ќе му достави Нацрт на закон при што ќе ги има предвид мислењата и укажувањата содржани во извештаите на работните тела, како и укажувањето од расправата на седницата на Собранието на Република Македонија.

Пред да гласаме по овој предлог, молам претставникот на Владата да се произнесе по предлогот на госпоѓа Трајановска.

Има збор госпоѓата Славјанка Стојанова, заменик министер за финансии.

СЛАВЈАНКА СТОЈАНОВА:

Почитуван претседателе, почитувани пратеници,

Владата смета дека овој закон треба да се донесе во две фази, бидејќи иако на сила е уредбата за јавни набавки, има полно области кои не се доволно дефинирани и допрецизирани и е потребно уредување со закон и тоа што поскоро.

Сметаме исто така дека ќе ги имаме предвид сите забелешки кои беа искажани во расправата по оваа точка на дневен ред и по можност ќе настојуваме да ги вградиме во текстот на Предлогот на законот.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Госпоѓа Трајановска, го повлекува предлогот на заклучокот.

I/3.-

Бидејќи предлогот е повлечен, предлагам, како втора точка од заклучокот да биде следното:

Владата на Република Македонија ќе изготви и на Собранието да му достави Предлог на закон, при што ќе ги има предвид мислењата и укажувањата содржани во извештаите на работните тела, како и укажувањето од расправата на седницата на Собранието на РМ.

3. Овој заклучок заедно со извештаите на работните тела, како и укажувањето од расправата на седницата на Собранието на РМ, да се достави до Владата на РМ и Министерството за финансии.

Кој е за предложениот заклучок, молам да крене рака?(73)

Дали има некој против? (1)

Дали некој се воздржува од гласање? (Никој)

Констатирам дека е усвоен предложениот заклучок.

Минуваме на точка 17 - Предлог за донесување на закон за враќање на имотите на Македонската православна црква.

Предлогот за донесување на законот, мислењето на Владата и извештаите на работните тела на Собранието, Ви се доставени односно поделени.

Отворам претрес.

Молам, кој бара збор?

Има збор господинот Вељо Тантаров, предлагач на законот.

ВЕЉО ТАНТАРОВ:

Почитувани пратеници, почитувани министри, почитуван претседателе.

Пред да почнам со моето образложение на Предлогот за донесување на закон за враќање на имотите на Македонската православна црква,

I/4.-

ми се пружи шанса да Ве поздравам сите Вас и сите селани од слободниот дел на Македонија со поздравот на денот Христос се роди. Христос се роди и ни помогна да се роди берикетна жетва по сите македонски полиња и да ни помогне што побрзо да го донесеме Законот за кој денес ќе разговараме.

Како што е познато јануари е месец кога сите светилишта, храмови и манастири на МПЦ од утро до мрак се преполно со верници. Вријат од македонци со чиста православна душа. Се слави роденденот на Христос, се слави Божик, се славеше Православната Нова Година, се слави Василица и наскоро ќе се слави крштевањето на нашиот бог Исус Христос.

Сите големи и со големо значење празници за МПЦ и за македонецот кој со нив и црквата успешно им одолеа на сите зулumi за менување на неговата нација и остана да биде тоа што биле некогаш неговите предци македонци, пород Кирил и Методиј, Цар Самоил, Александар Македонски.

Во овој месец на славје, господо пратеници, штотуку заврши и една наша голема прослава на МПЦ, по повод 30-годишнината од враќањето на нашата архиепископија. Денес, даде господ, во овој законодавен дом по втор пат во текот на двете календарски години да расправаме и за маките што ја мачи МПЦ. Да расправаме за враќање на нејзиниот имот кој беше одземен со присилните закони за изградба на стариот систем во нашата држава, за враќање на земјата, шумите, ливадите, дуќаните и другите имоти што на црквата и на селаните им беа одземени со законите за аграрна реформа, национализација, арондација,

експропријација, земјишен максимум и кои не други ненародни закони, а и многу одлуки на истакнати републички раководители, самоволни, се со цел да се уништи црквата.

I/5.-

Господа, вие добро знаете дека во врска со мојот предлог за донесување на закон за враќање на имотот на МПЦ на 19 февруари минатата година е донесен заклучок на Собранието на РМ со кој се вели, наместо да се носи ваков закон, враќањето на имотот на МПЦ да биде регулирано со Законот за денационализација. Значи црквените имоти да се враќаат заедно со одземените имоти на граѓаните и селаните со Законот за денационализација. За овој заклучок јас ќе Ве потсетам, тогаш гласаа 53 пратеници, двајца беа против, нека им е на чест, и 8 беа воздржани, исто така нека им биде на чест. Станографските белешки се тука, на лице место.

Меѓутоа, Владата на Република Македонија не ја прифати оваа пратеничка препорака и во Нацрт-законот за денационализација го изостави прашањето за имотот на МПЦ. Значи, го изостави прашањето на имотот што е одземен со исти закони и на селаните и на нашата црква. Заради ваквиот однос на Владата јас денес пак го активирав Предлогот за донесување на законот за враќање на имотите на МПЦ. Се надевам дека ќе гласате за потребата од донесување на овој закон, исто така како што гласавте на 19 февруари 1997 година. Мислам дека нема да постојат и некои гласачки шпекулации на овој план. Нашиот поглавар вели дека Господ е голем и гледа.

Почитувани пратеници, Предлог законот за враќање на имотите на МПЦ го гледаа повеќе собраниски комисии. Некои го прифатија, некои не го прифатија. Меѓутоа, морам да забележам дека на тие комисии беше договорено, при второто гледање на овој закон да бидат поканети прет-

ставници од Светиот Синод на МПЦ. Меѓутоа, дали претседателите на овие комисии ја забораваја таа обврска, или намерно тоа го направија, исто така нека им служи на чест.

I/6.-

Овој закон го гледаше и Владата на Република Македонија и таа како и некои комисии даде негативно мислење по овој закон. Препорача да не се поддржи неговото донесување, а зошто, не кажува ни збор понатаму. Наместо тоа, таа дава оценки како изгледа законот.

Како предлагач на овој закон, мислењето на Владата, морам да Ве замолам да го оставиме настрана. Тоа не е мислење дали ни треба, или не ни треба ваков закон, туку обичен коментар на некои пропусти што се направени во понудениот законски проект за враќање на имотите на МПЦ.

Господо, владините забелешки можат да се прифатат. Овој закон ќе се носи сигурно во две-три фази. До тогаш ќе имаме време да размислуваме што чини што не чини во овој закон и што треба уште да се додаде.

Не можам да ја прифатам само нејзината забелешка за наводното парцијално решение на овој закон, за изоставеното враќање на имотите на другите верски заедници што дејствуваат во Република Македонија.

Господо, нив ги изоставив, морам да признам намерно. Ги изостави заради една причина а еве зошто:

Во времето кога се одземаа имотите на селаните, граѓаните ирквите, и другите верски заедници во Македонија, со МПЦ раководеше друга црква, знаете која. Таа црква долго време на македонските простори владееше, водеше политика за асимилација на македонскиот народ. Дури умрените не ги оставаше да спијат раат во гробовите, и на нив се пишуваа презимињата што бараше да ги има таа. Таа црква како

самоназначен и натурен газда на МПЦ и другите верски заедници што дејствуваа во Македонија при одземањето на имотите на црквите и џамиите, можеа да се жалат на такви одлуки и решенија а некои земаа

I/7.-

и големи пари на име на оштета за одземените имоти. Само МПЦ го немаше тоа право и таа остана најограбена меѓу сите цркви што дејствуваа во штотуку распарчената Југославија. На сите цркви и верски заедници им ги оставија имотите. На МПЦ и ги грабнаа до педа. Насекаде манастирските економии останаа и се помагаа калуѓерските заедници. Во Македонија манастирите се претворија во центри за убав туризам, не за она за што со децении се градело.

Зошто во Македонија, најизмачената и најзаостанатата Република бивша Југославија се именуваше ваква антицрковна кампања. Зошто нашата црква беше цел на разни голготи, на одземање на нејзините имоти, на уништување на свештениците со македонско име и душа, за масовно затворање во скопската зандана и на Голи Оток и забрана за отворање на богословски центар за кадри за нашава црква. Одговорот на овие прашања е јасен, МПЦ да не постои, да ја нема, да ја нема ни Македонија. Затоа со овој закон се бара враќање само на имотите на МПЦ, а не и другите верски заедници. И нешто друго. Грото на имотите на другите верски заедници, барем така велат старите Македонци, се градени на темелите на светилиштата на МПЦ. Кога ќе се решат тие прашања, мислам дека ќе се донесе закон со кој и другите верски заедници на кои им се одземени, ако им се одземени такви имоти ќе им бидат вратени.

Почитувани пратеници, Македонија и нејзината православна црква во изминатите два ипол века мина низ многу премрежја и црнила. Државата, некој што си оди ќе го памети по грабежот на нејзините територии од страна на соседите, создавањето на слободниот дел на Македонија и масовните селидби на македонците во сите светски

меридијани од слободниот дел на Македонија и од поробените делови на Македонија во Егеј и Пирин. Селидби од сиромаштија и протерување од огништата на македонецот на кој легнаа и грчките и бугарските окупатори на Егеј и Пирин.

1/8.-

МПЦ, мајката на многуте балкански цркви минатите два ипол века ќе ги памети по три тешки црквени катастрофи: прво, по укинувањето на нејзината Охридска епископија, второ по одземањето на нејзиниот имот од страна на бившиот систем и трето по кампањата што против црквата ја водеше стариот систем за нејзино уништување како најголем непријател на неговата идеологија.

Господа пратеници, две од трите неправди кон црквата се исправени. Архиепископијата се врати, верниците се вратија во црквата и светилиштата, а сидот против црквата, мора да признаеме дека е урнат. Имаме богословија, училиште, факултет. Сега останува да се исправи и третата најтешка неправда, да и се врати имотот на МПЦ што е одземен со силата на присилните закони, а оваа неправда можеме да ја исправиме, господа пратеници, само ние, ние што во овој дом ги претставуваме тие што не избраа. Како ќе ја исправиме таа неправда. Ќе ја исправиме со донесување на овој закон. Имотот на МПЦ е грабнат со закон и со закон мора да се врати.

Почитувани пратеници, јас да не должам многу во врска со овој мој предлог. Со оглед на тоа што мислењето на Владата е познато, мислењата на комисиите исто така се познати, јас овој Предлог-закон денес ќе го повлечам од собраниска процедура и ќе чекам Владата на РМ да го вклучи во рамките на Законот за денационализација. Доколку овој закон односно враќањето на имотот на МПЦ не биде вклучен во рамките на Законот за денационализација, овој закон ќе биде активиран по трет пат овде

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Според тоа, нема дискусија, предлагачот го повлече законот.

II/1.-ЛП/МЛ

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Процедурално може, само не во врска со законот, со натамошниот тек на седницата.

Има збор господинот Слободан Даневски.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Господин претседателе, дами и господа пратеници, мислам иако доаѓа од Вељо Тантаров, денес е многу некој да се игра со Македонската православна црква. Ова не е сериозна работа...

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Ве молам, ова не е процедурално.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Затоа што две години Вељо Тантаров е тој што кочи да се донесе овој закон, не само за Македонската православна црква, туку и за верските заедници.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Ве молам, ова нема никаква врска со процедурата.

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

Бидејќи го нема тоа право да се игра мајтап со Македонската православна црква.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Ве молам, напуштете ја говорницата.

II/2 .-

СЛОБОДАН ДАНЕВСКИ:

И ова е чиста демагогија од господинот Вељо Тантаров и сите негови настапи од оваа говорница.

ТИТО ПЕТКОВСКИ:

Оставете, тоа е негово право, тој си е предлагач. Дали е демагогија, тоа ќе покаже времето. Ве молам, немаме расправа во врска со ова. Јас му дадов збор на господинот Даневски, мислев дека ќе интервенира процедурално. Ова немаше врска со процедурата, со Деловникот.

Со тоа дневниот ред е исцрпен.

Ја заклучувам Осумдесет и првата седница на Собранието на Република Македонија.

(Седницата заврши во 14,00 часот).